

Viite

Napsauta tähän ja kirjoita viite.

Epävirallinen energiaministerikokous 4.–5.9.2025, Kööpenhamina

Puheenjohtajavaltio Tanska on kutsunut energiasta vastaavat ministerit EU:n epäviralliseen energiaministerikokoukseen Kööpenhaminaan 4.–5.9.2025. Suomea kokouksessa edustaa ympäristöministeri Sari Multala.

Kokouksen keskustelut käydään puheenjohtajan etukäteen toimittamien tausta-asiakirjojen pohjalta.

Ensimmäisessä kokousaiheessa keskustellaan EU:n energiajärjestelmästä vuoden 2030 jälkeen.

Suomi katsoo, että puhtaan energian investointeja tulee edelleen edistää. Entistä nopeampi EU:n riippuvuuden vähentäminen fossiilisten polttoaineiden tuonnista vahvistaisi EU:n strategista autonomiaa ja kokonaisturvallisuutta. Samalla tulisi vahvistaa ja hajauttaa kriittisten mineraalien toimitusketjuja sekä vähentää liiallista riippuvuutta niiden tuonnista.

Ministerikokouksen toisessa istunnossa ministerit keskustelevat komission kesäkuussa 2025 perustaman korkean tason energiaunioni-työryhmän puitteissa energiainfrastruktuurin kehittämisen haasteista ja ratkaisuista niihin.

Suomi pitää tervetulleena, että komissio kiinnittää huomiota sähköverkkojen kehittämiseen ja niiden tärkeään osuuteen puhtaan siirtymän mahdollistamisessa. Energiainfrastruktuurin investoinnit ovat luonteeltaan pitkäaikaisia ja niiden takaisinmaksuaika on pitkä. Jotta EU voi saavuttaa asettamansa ilmasto- ja energiapoliittiset tavoitteet, tulee sähköverkkoa kehittää johdonmukaisesti ja pitkäjännitteisesti.

Kokouksen yhteydessä järjestettävällä työlounaalla käsitellään energiasektorin roolia Euroopan digitaalisen tulevaisuuden mahdollistajana.

Epävirallisissa ministerikokouksissa ei tehdä päätöksiä.

Asialista:

- EU:n energiajärjestelmä vuoden 2030 jälkeen
- Energiaunioni-työryhmän keskustelu infrastruktuurihaasteiden ratkaisemisesta

Epävirallinen energiaministerikokous 4.–5.9.2025, Kööpenhamina

Kokous

Epävirallinen energiaministerikokous 4.–5.9.2025, Kööpenhamina

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Epävirallisen energiaministerikokouksen 5.9.2025 ensimmäisessä aiheessa keskustellaan EU:n energiajärjestelmän suunnasta vuoden 2030 jälkeen. Kokouksen toisessa aiheessa ministerit keskittyvät energiaunioni-työryhmän puitteissa pienryhmissä infrastruktuurikehittämisen haasteisiin ja niiden ratkaisemiseen. Työlounaalla käsitellään tekoälyä hyödyntävän energiasektorin roolia Euroopan digitaalisen tulevaisuuden mahdollistajana.

Näkemystenvaihdot käydään puheenjohtajavaltio Tanskan tausta-asiakirjojen pohjalta.

Epävirallisessa ministerikokouksessa ei tehdä päätöksiä.

Suomen kanta

Suomi katsoo, että puhtaan energian investointeja tulee edelleen edistää. Entistä nopeampi EU:n riippuvuuden vähentäminen fossiilisten polttoaineiden tuonnista vahvistaisi EU:n strategista autonomiaa ja kokonaisturvallisuutta. Samalla tulisi vahvistaa ja hajauttaa kriittisten mineraalien toimitusketjuja sekä vähentää liiallista riippuvuutta niiden tuonnista. (E 15/2025 vp.)

Suomen lähtökohtana on teknologianeutraali lähestymistapa, jossa puhdas siirtymä toteutetaan markkinaehtoisesti ja kustannustehokkaasti luoden EU:lle selkeää kilpailuetua (E 58/2023 vp).

Suomi pitää erittäin tärkeänä teknologianeutraalia energiapolitiikkaa Euroopan unionissa. Eri politiikka-alojen toimien, jolla on merkitystä energian tuotantoon tai käyttöön, tulisi perustua teknologianeutraaliuteen. (E 2/2024 vp.)

Markkinoinhin puuttumista tulisi välttää. Suomi ei kannata esimerkiksi dynaamisia hintakattoja tai Iberian mallia, jotka olisivat ristiriidassa markkinaehtoisuuden kanssa. Pohjoismainen sähkömarkkina on hyvä esimerkki puhtaasta siirtymästä markkinaehtoisesti. (E 17/2025 vp.)

Suomi pitää tervetulleena, että komissio kiinnittää huomiota sähköverkkojen kehittämiseen ja niiden tärkeään osuuteen puhtaan siirtymän mahdollistamisessa. Energiainfrastruktuurin investoinnit ovat luonteeltaan pitkäaikaisia ja niiden takaisinmaksuaika on pitkä. Jotta EU voi saavuttaa asettamansa ilmasto- ja energiapoliittiset tavoitteet, tulee sähköverkkoa kehittää johdonmukaisesti ja pitkäjännitteisesti. (E 60/2023 vp.)

Suomi näkee hyvänä sen, että komissio kiinnittää huomiota yleisen sähköverkkojen kehittämisen lisäksi myös jakeluverkkojen kehittämistarpeeseen ja siihen, että jakeluverkkojen kehittäminen on yksi puhtaan siirtymän edellytyksiä. Suomi kuitenkin lähtökohtaisesti katsoo jakeluverkkojen kehittämistä tukevien toimien olevan perustellumpia kansallisella tasolla. (E 60/2023 vp.)

Suomi katsoo, että EU:n yhteisissä rahoitusvälineissä on varmistettava, että maiden ominaispiirteet ja kansallisesti toteutettavat hankkeet otetaan tasavertaisesti huomioon sekä huomioidaan jäsenvaltioiden erilaiset kansalliset tilanteet ja ratkaisut esimerkiksi merienergian hyödyntämisessä, verkkojen kehittämisessä ja johtojen rakentamisvasuissa. (E 60/2023 vp.)

Pääasiallinen sisältö

Epävirallisen energiaministerikokouksen keskustelut käydään neuvoston puheenjohtajavaltio Tanskan toimittamien tausta-asiakirjojen pohjalta.

EU:n energiajärjestelmä vuoden 2030 jälkeen

EU:n energiajärjestelmän vähähiilistäminen on ottanut merkittäviä harppauksia ja jäsenvaltiot ovat keskittyneet vuodelle 2030 asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen. Reittiä vuodesta 2030 hiilineutraaliuteen vuoteen 2050 mennessä kuitenkin vielä muotoillaan. Globaalit haasteet, kuten taloudellinen epävarmuus, energiamarkkinoiden volatiliiteetti sekä tarve vahvistaa Euroopan energiaomavaraisuutta korostavat tarvetta päivittää EU:n energiapolitiikan kehystä.

Kuten Draghin raportissa todetaan, EU:n tulevaisuuden kilpailukyky kytkeytyy tiukasti siihen, miten nopeasti ja tehokkaasti hiilestä irtaudutaan. Teollisuuden ja liikenteen dekarbonisaatio, yhdessä sähköistymisen ja digitalisaation kanssa, edellyttävät puhtaan, luotettavan ja energiatuotannon merkittävää lisäämistä. Päästäkseen tavoitteisiinsa EU:n on nopeutettava puhtaan energian ja rajat ylittävän infrastruktuurin laajentamista sekä hyödynnettävä vahvuuksiaan puhtaan teknologian innovaatioissa.

Puheenjohtajan tausta-asiakirja toimii lähtökohtana keskustelulle siitä, miten Euroopan energiajärjestelmää ja politiikkakehystä tulisi vuoden 2030 jälkeen suunnitella ja kehittää. Tavoitteena on löytää yhteisiä lähtökohtia ja rakentaa jaettua ymmärrystä.

Puheenjohtajan mukaan vuoden 2030 jälkeisen viitekehyksen keskeisiä elementtejä ovat: aito energiaunioni, enemmän kotimaista energiatuotantoa kaikista puhtaista lähteistä, hintasignaaleihin perustuva markkinakehys, päivitettävä politiikkakehys ja tavoitteet sekä tehostetut eurooppalaiset investoinnit.

Puheenjohtajan tausta-asiakirjassa jäsenvaltioille esitetään keskustelun tueksi seuraavat kysymykset:

- Oletteko samaa mieltä kuvattujen osa-alueiden merkityksellisyydestä Euroopan energiapolitiikalle vuoden 2030 jälkeen? Tulisiko muita elementtejä sisällyttää mukaan?
- Miten varmistamme investointien kannalta keskeisen pitkän aikavälin ennustettavuuden samalla, kun jatkamme politiikkakehysten käyttöönottoa sekä kehittämistä vastaamaan paremmin muuttuvaa globaalia tilannetta?

Energiaunioni-työryhmän keskustelu infrastruktuurikehityksen haasteiden ratkaisemisesta

Kokouksen jälkimmäisessä istunnossa ministerit kokoontuvat komission kesäkuussa 2025 käynnistämän korkean tason energiaunioni-työryhmän (Energy Union Task Force) puitteissa tarkastelemaan energiainfrastruktuuria kehitettäessä kohdattavia haasteita ja ratkaisuja niihin vastaamiseksi.

Ministerit käyvät keskustelua pienryhmissä neljän dilemman pohjalta: 1. tempo vs. legitimitetti, 2. koordinoitu vs. projektilähtöinen suunnittelu, 3. turvallisuus vs. avoimuus ja 4. investoinnit vs. olemassa olevan infrastruktuurin parempi käyttö.

Pienryhmäkeskustelujen jälkeen ministerit raportoivat keskustelujensa tuloksista yhteisistunnossa. Keskustelujen tavoitteena on muotoilla yhteinen näkemys eurooppalaisista prioriteeteista, erityisesti komission tulevaa European Grids Package -kokonaisuutta silmällä pitäen.

Jatkoaskelten määrittämiseksi ministerit keskustelevat pienryhmissä myös omilla alueillaan kohtaamistaan haasteista ja tarpeista, joihin kiireellisimmin tulisi vastata. Lisäksi pohditaan suurimpia uhkia täysin integroidun eurooppalaisen sähköverkon saavuttamiselle sekä ratkaisuja niihin.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Epävirallisessa ministerikokouksessa ei tehdä päätöksiä.

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU21-jaosto (energia, Euratom) 26.8.2025, kirjallinen menettely
EU-ministerivaliokunta 29.8.2025

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 29.8.2025, kirjallinen menettely

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Puheenjohtajan tausta-asiakirjat ”“Friends of Decarbonisation” - EU’s energy system beyond 2030” sekä “An Energy Union Task Force dialogue on overcoming infrastructure development gaps”.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Eero Karjalainen, TEM/EOS, p. 0295 047 093
Elina Johansson, TEM/EOS, p. 0295 047 327

VAHVA-tunnus

EU/297/2025

Liitteet Napsauta tähän ja kirjoita liitteet

Viite Napsauta tähän ja kirjoita viite